

NOTAT

Vår ref.:

Dato: 2. september 2014

Johan Sverdrup – tilleggsutredning for tiltaksområdene 2c og 4

KORT KONKLUSJON/OPPSUMMERING:

Planutvidelsene med tiltaksområdene 2c og 4 medfører noe økning av omfangs- og konsekvensnivå for de fleste tema som her er vurdert, først og fremst fordi planene omfatter varige tiltak i begge områder. Virkningene er dermed ikke primært redusert til en anleggsperiode av noen års varighet, som i øvrige områder. For område 2c skyldes dette permanent regulering til deponiområde, mot regulering til midlertidig deponi i 2b, og at planene ikke inkluderer tilbakeføring til LNF, slik de gjør for 2b. 2c medfører en betydelig utvidelse av deponiområdet, og nærheten til fv. 565 gjør at området blir mer visuelt eksponert. I område 4 omfatter planene en utvidelse som vil bli berørt av varige tiltak, men planlagt industriområde inngår i annen plan (og 0-alternativet), og er ikke vurdert. Det er følgelig varig jorddeponi i øvrige deler av området som representerer det nye i planene, og som primært er vurdert. Dette kan likevel ikke vurderes helt isolert fra det planlagte næringsområdet, da sumvirkninger her har betydning for enkelte vurderinger. Generelt er detaljnivået noe dårlig for detaljerte og sikre vurderinger.

INTRODUKSJON:

Tiltaksområder som er planlagt benyttet for bygging av oljerøret er beskrevet i egne fagrappporter (se referanseliste bakerst). Formannskapet/planutvalget i Austrheim kommune vedtok i møte 6.8.14 å utvide planområdet som skal søkes regulert i forbindelse med bygging av oljerøret (her referert som område 2c og 4). Virkninger med disse utvidelsene er vurdert som grunnlag for beskrivelse av tiltaksområder i konsekvensutredningen. Følgende områder dekkes av denne tilleggsvurderingen:

- Område 2c i sør er en utvidelse av jord- og steindeponi i område 2b som allerede er lagt inn i planområdet, men utvidet slik at det grenser til vei og blir lettere å komme til.
- Område 4 i nord skal benyttes til jorddeponi etter innspill fra grunneier, men deler av området omfattes også av planlagt industriområde i kommuneplanen.

Område 2b planlegges regulert som midlertidig deponi og skal tilbakeføres av prosjektet. Område 2c, 3 og 4 planlegges regulert som permanente deponiområder. Områdene er store og kun deler av disse planlegges benyttet i forbindelse med bygging av oljerøret.

Virkninger mht. naturmiljø, kulturminner, friluftsliv, jordbruk og skogbruk er vurdert primært på grunnlag av tidligere innsamlet materiale i forbindelse med fagrapporter til KU, med enkelte suppleringer, samt befaring av området (21.8.14).

TILTAKSOMRÅDE 2C:

Naturmangfold

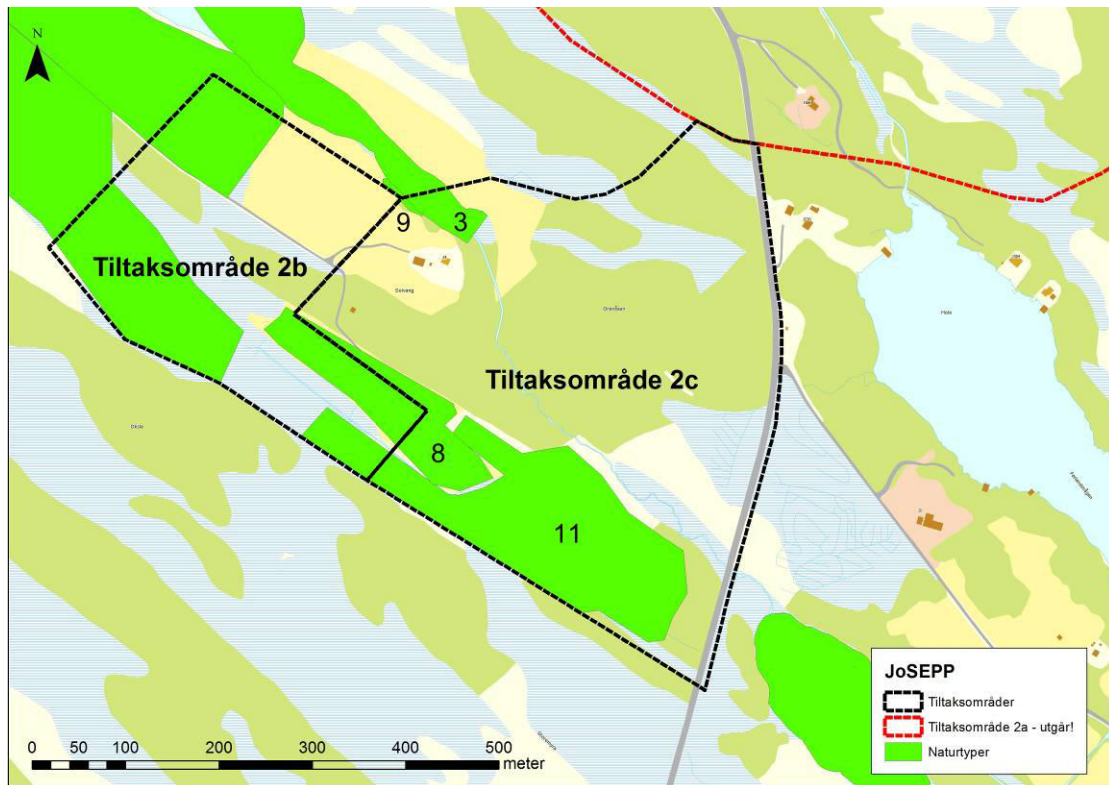
Tiltaksområde 2c ligger øst for tiltaksområde 2b og grenser til dette. Tiltaksområdet dekker det fraflyttede småbruket på Solvang. Vest for småbruket er det noe overflatedyrka mark som brukes som beite for villsau. I vest er det også to områder med brakklagt innmarksbeite, hvorav det ene inngår både i tiltaksområde 2b og 2c (se Tysse 2014). Mye av arealet i tiltaksområde 2c består av kulturskog eller frøsådd skog av samme type. Dette utgjør ingen verdi for naturmangfold. De resterende arealene er en mosaikk av kystlynghei og myr.

Kystlynghei og myr i tiltaksområde 2c er mye likt i utforming og vegetasjon som tilsvarende områder beskrevet i hovedrapporten (Tysse 2014). Ingen arter som gir indikasjon på rikere miljøer ble registrert under befaringen. Kun trivielle arter ble notert. Kystlyngheia med innslag av myr er i varierende grad preget av gjengroing, særlig gjelder det i sørøstlig del av tiltaksområde 2c. Jevnt over er det mer gjengroingspreg i de åpne områdene i tiltaksområde 2c enn i tiltaksområde 2b.

Tre viktige naturtyper som var registrert fra før eller ble registrert og beskrevet i forbindelse med fagrapporten (se Tysse 2014), strekker seg også inn i tiltaksområde 2c, se kart (figur 1). Det gjelder lokalitet nr. 3, *Rik kulturlandskapssjø*, nr. 8, *Naturbeitemark*, og nr. 9, *Store gamle trær*. De vurderes med samme verdi her (tabell 1). I tillegg avgrenses et nytt område med *Kystlynghei* i sørvestlig del av tiltaksområde 2c. Avgrensningen ut over tiltaksområdet er ikke bestemt. Området vurderes å ha lokal verdi, da artsinventaret er trivielt og vanlig forekommende, samtidig som det er preget av gjengroing. Naturtypene varierer i verdi fra *liten* til *middels*.

Tabell 1. Opplysninger om viktige naturtyper i tiltaksområdene

Nr.	Naturtype	Sted	Prioritering	Verdi	Omfang
3	Rik kulturlandskapssjø	Førlandsvatnet	Lokalt viktig	Middels	Lite negativt
8	Naturbeitemark	v/Førlandsvatnet	Viktig	Middels	Middels negativt
9	Store gamle trær	Solvang	Lokalt viktig	Liten	Stort negativt
11	Kystlynghei (ny)	SV for Solvang	Lokalt viktig	Liten	Intet - middels/stort negativt

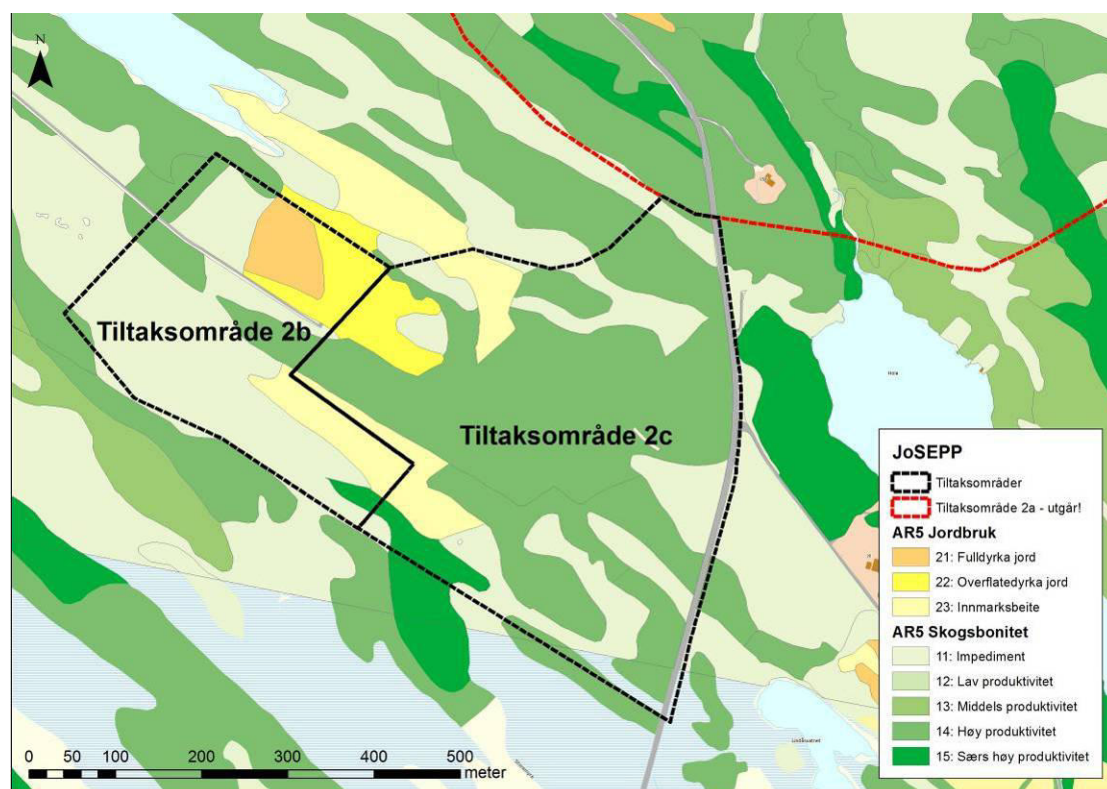
Figur 1. Naturtyperegistreringene i tiltaksområde 2c.

Virkningene av tiltaket er noe usikkert med hensyn til utnyttelsesgraden (jf. introduksjonen). Naturtype 3, *Rik kulturlandskapssjø*, vil kun berøres i en liten del av avgrensningen. Denne delen berøres også av rørtraseen og det vil derfor bare bli marginalt økt omfang her. Omfanget vurderes å bli tilsvarende som i fagrapporten (Tysse 2014), *lite negativt*. Naturtype 9, *Store gamle trær*, står i fare for å bli ødelagt dersom denne delen av tiltaksområdet benyttes, noe som gir *stort negativt* omfang. Det anbefales at området omkring de store, gamle seljetrærne spares. Naturtype 8, *Naturbeitemark*, og naturtype 11, *Kystlynghei/myr* forventes å utgå, men usikkerheten som ligger i hvor mye av området som faktisk vil bli berørt gjør at omfanget vurderes å ligge innenfor spekteret *intet – middels/stort negativt*, slik som kystmyra vurderes for tiltaksområde 2b i hovedrapporten (Tysse 2014). Naturbeitemark og kystlynghei/myr som disponeres til midlertidig masselagring vil være svært vanskelig å tilbakeføre til den stand de har i dag da begge disse naturtypene betinger langvarig ekstensiv hevd. Omfanget for naturbeitemarka avhenger i tillegg av om tiltaket vurderes isolert sett for tiltaksområde 2c eller for 2b og 2c samlet. I det første tilfellet er det bare en del av marka som berøres, og følgelig blir omfanget mindre, *middels negativt*, enn om både 2b og 2c benyttes slik at hele beitemarka berøres.

Samlet sett vurderes virkningen av tiltaket på naturtyper i tiltaksområde 2c å ligge innenfor spekteret *lite - stort negativt*. Når omfanget sammenholdes med verdien til de ulike områdene blir konsekvensen *liten negativ* for de fleste områdene. Konsekvensen for naturbeitemarka kan likevel bli større, avhengig av omfanget. Tiltaket vurderes å kunne gi opp til *middels negativ konsekvens* for denne.

Jordbruk

Kartet under (figur 2) viser at jordbruksområdene innenfor tiltaksområde 2b fortsetter noe inn i 2c. Dette omfatter henholdsvis 7,2 daa fulldyrket jord og 13,8 daa innmarksbeite, med tilnærmet samme tilstand og verdi som i 2b, som ble vurdert til *liten* verdi i fagrapporten. Det er naturlig at også disse arealene vil bli benyttet i anleggsfasen som nærlager for stein, eventuelt anleggs- og oppmarsjområde for rigg og maskiner, med en gunstig lokalisering i forhold til anleggspeltet langs rørtraseen og tunnelpåslaget. Virkningene ved eventuelt midlertidig deponi vil være begrenset til anleggsfasen, og vil da medføre uforandret omfang i forhold til område 2b, dvs. *lite* negativt. Dersom jordbruksområdene inngår i permanent deponi, som 2c skal reguleres til, vurderes tiltaket å gi *middels* negativt omfang i driftsfasen pga. varighet. Tiltaket får *liten negativ konsekvens* for jordbruk i område 2c pga. lav verdi.

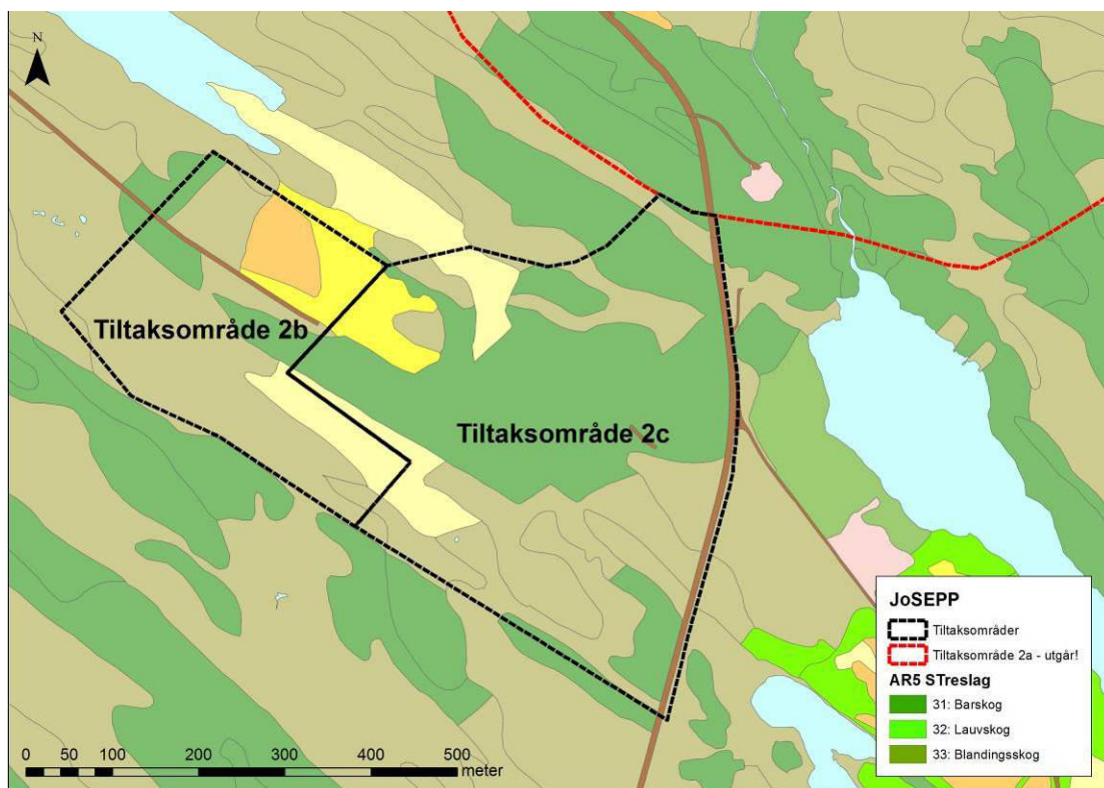

Figur 2. Jordbruksområder og bonitet i og rundt tiltaksområde 2c.

Skogbruk

Av et totalareal på ca. 190 daa, er rundt 94 daa i dag dekket av skog i form av plantet gran (figur 3), dvs. tilnærmet halve arealet. Kartet over (figur 2) illustrerer at av de produktive deler av område 2c som er bonitert, er 42,8 daa vurdert som impediment, 117,4 til høy produktivitet og 4,4 daa til særs høy produktivitet. Produksjonspotensialet i området er derfor relativt godt, og betraktelig bedre enn i 2b, som i stor grad er impediment. Eksisterende skog i område 2c (se kart, figur 3) er større og er mer drivverdig enn i 2b, og vurderes derfor å ha større verdi enn småteigene i 2b, vurdert til *liten - middels* verdi. Dette er samme verdi som for 2a, som er sammenliknbart med 2c når det gjelder både bonitetsforhold og omfanget av eksisterende skog. En god del av skogen i 2c er hogstmoden, og tiltaket vil kunne være et insentiv til å ta ut hele eller betydelige deler av tømmeret i området. Varig deponering/lagring av tunnelmasser i et ukjent omfang over en ikke avklart

tidsperiode gir varige virkninger i forhold til produksjonspotensialet for skog. Omfanget av tiltaket vurderes derfor å ha *middels* negativt omfang og *liten - middels negativ konsekvens* i både anleggsfasen og så lenge området er regulert/benyttet til deponi. Dette er en økning i forhold til 2b, som ble vurdert å ha intet omfang.

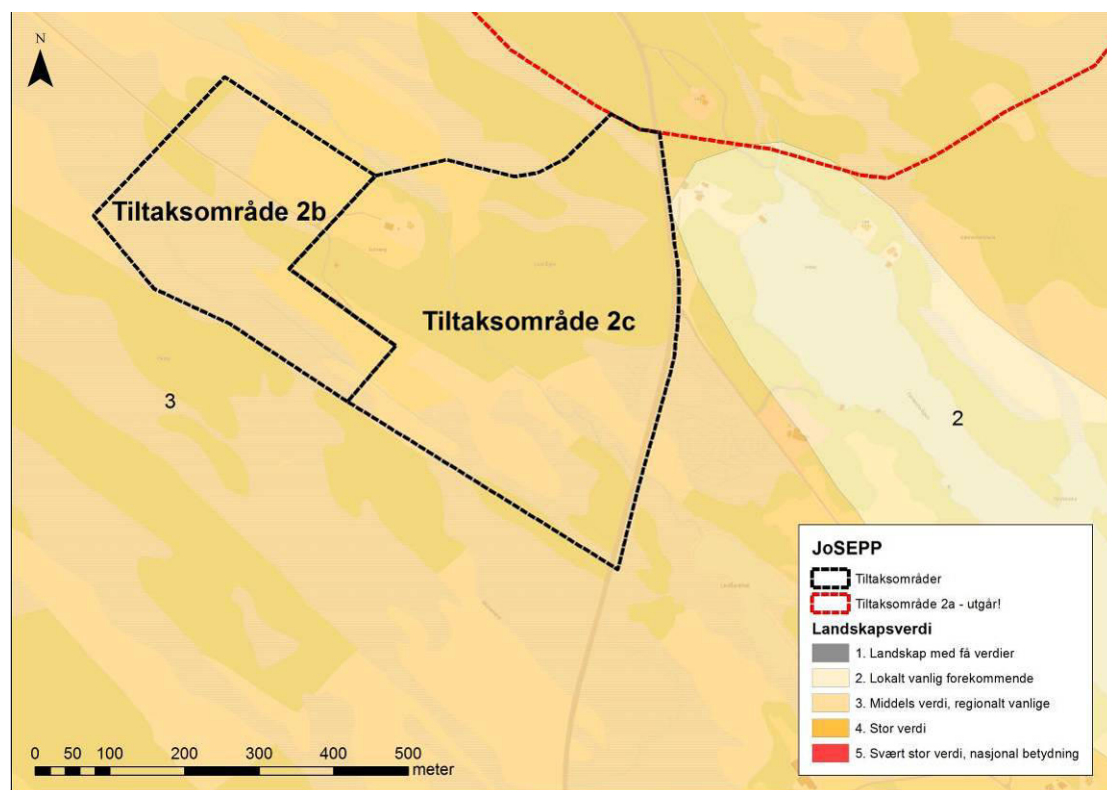
Figur 3. Eksisterende skog i tiltaksområde 2c.

Landskap

Tiltaksområde 2c ligger i samme landskapsområde som 2a og 2b (2. Årås-Hopland). 2c har i hovedtrekk samme landskapskarakter som 2b (se fagrappport, Torvik og Idsø 2014), men noe større innslag av plantet gran, som i 2a. Landskapsverdien er den samme for hele området der områdene 2a, 2b og 2c ligger, dvs. *middels* verdi, se kart (figur 4).

2c grenser til fv. 565, og tiltak her vil således være mer eksponert i forhold til omgivelsene enn 2b, som har en noe mer tilbaketrukket og skjermet beliggenhet. Planene inkluderer også veitilknytning gjennom 2c til fylkesveien. Utvidelse av tiltaksområdet medfører at et større område blir berørt, og 2c er også betydelig større enn 2b. De visuelle virkningene blir trolig større i anleggsfasen enn dersom kun 2b benyttes, avhengig av hvor mye skog som eventuelt blir stående igjen som skjermingsbuffer mot veien. Omfanget vil i stor grad avhenge av hvor stor del av området som vil bli benyttet, og dette er ikke avklart. Det må derfor legges til grunn at planene vil omfatte store deler av området. På den positive siden vil uttak av granplantefeltet medføre at landskapsbildet åpnes og at et fremmedelement i vestnorsk natur fjernes. Dette oppveier likevel trolig ikke de negative virkningene av massedeponeringen. 2c skal reguleres til varig deponiområde for deponering/lagring av tunnelmasser (og evt. andre tilførte masser), over en ikke avklart tidsperiode. Planene inkluderer ikke tilbakeføring til LNF, slik som 2b skal. Tilbakeføring blir

dermed eventuelt aktuelt først senere, i forbindelse med annen plan. Område 2c medfører derfor større negativt omfang enn 2b, som ble vurdert til lite negativt. Utvidelsen vurderes skjønnsmessig å ha *middels* negativt omfang både for anleggsfasen og driftsfasen, ut fra varighet, utstrekning og nærhet til fv. 565. Konsekvensen vurderes til *liten - middels negativ konsekvens* i både anleggsfasen og på ubestemt tid etterpå.

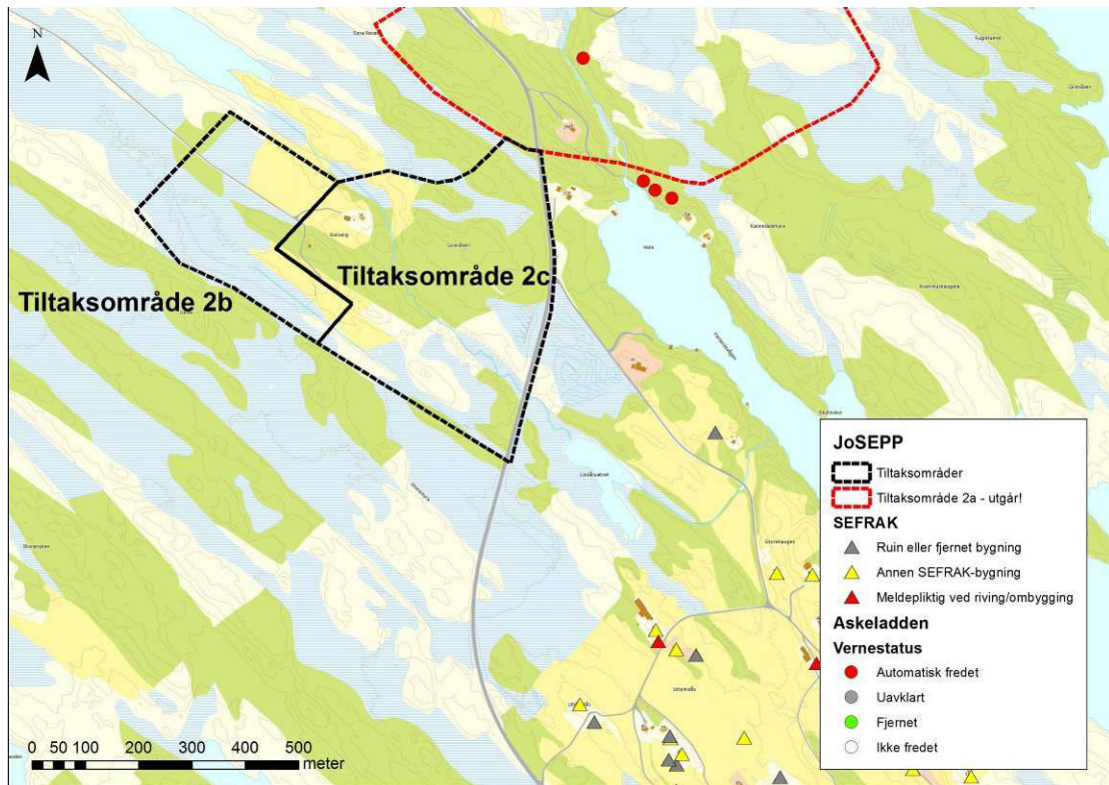
Figur 4. Landskapsverdi i utredningsområdet rundt tiltaksområde 2c.

Kulturminner og kulturmiljø

Pr. i dag er det ingen kjente, registrerte kulturminner innenfor området. Dette gjelder både automatisk fredete kulturminner (*Askeladden*) og SEFRAK. Nærmeste registrerte kulturminner er de tre steinalderlokalitene ved Førlandsvågen samt en tilsvarende lokalitet innenfor område 2a, omtalt i fagrapporten (Idsøe 2014). Av SEFRAK er de nærmeste registrerte objektene befinner seg på Litlelindås, 400-450 meter fra plangrensen mot sørøst, se kart (figur 5). Utvidelsen vil følgelig, ut fra dagens registreringsstatus, ikke medføre endret omfangs- eller konsekvensnivå.

Potensialet for ikke registrerte, automatisk fredete kulturminner vurderes å være tilsvarende det samme som for tiltaksområde 2a og 2b.

Endelig omfangs- og konsekvensnivå vil imidlertid ikke være kjent før undersøkelsesplikten er oppfylt.

Figur 5. Kulturminner i nærområdene av tiltaksområde 2c.

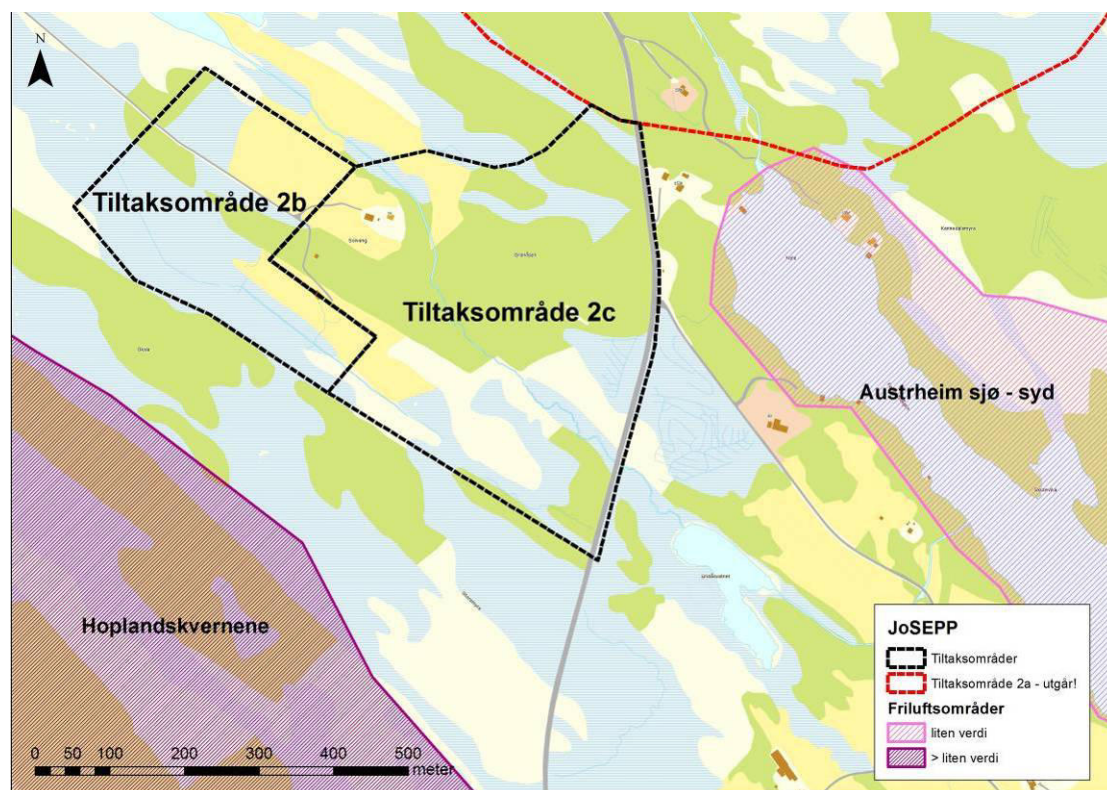
Friluftsliv

Tiltaksområde 2c ligger mellom to regionale friluftsområder, henholdsvis «Austrheim sjø - syd» ved Førlandsvågen i øst og «Hoplandskvernene» i sør og vest. «Austrheim sjø - syd» er i fagrapporten vurdert å ha *liten* verdi, mens «Hoplandskvernene» er vurdert til *middels* verdi. Det er ikke kartlagt noe som indikerer at område 2c benyttes i særlig grad til friluftsliv, og området har noe begrensede natur- og landskapskvaliteter som følge av forholdsvis omfattende granplantefelt. Det nedlagte småbruket som nå brukes til fritidsbolig omfatter noe kulturmark, og har større verdi. Området i tilknytning til fritidsboligen vurderes å ha *middels* verdi, mens resten av tiltaksområdet har *liten* verdi som friluftsområde.

Virkingen av tiltaket vil i anleggsperioden være av visuell og støymessig karakter samt økt trafikk. Storskalatopografien i området er relativt flat, mens i et småskalaperspektiv er det små høydedrag og forsenkninger som hindrer lang sikt. I slikt terreng vil også skogen bidra betydelig til skjerming, spesielt mot visuelt innsyn. Høydedragene går i en NV-SØ retning som er på tvers av retningen mellom friluftsområdet «Hoplandskvernene» og tiltaksområdet, noe som øker skjermingen. Avstanden fra tiltaksområdet til friluftsområdene er likevel ikke stor, under 200 meter til «Hoplandskvernene» på det nærmeste, og under 100 meter til «Austrheim sjø - syd».

Det må legges til grunn at hele tiltaksområdet i praksis blir varig uegnet til friluftsliv som følge av reguleringen til permanent deponi og antatt langvarig lagring av masser. Det foreligger ingen opplysninger om hvorvidt småbruket brukt som fritidsbolig blir direkte berørt, men det antas som nærliggende at dette vil bli innløst som følge av planene. I praksis vil dette uansett være uegnet som fritidseiendom. Tiltakets omfang

for friluftsliv i tiltaksområdet vurderes derfor samlet som *stort negativt*. Vurdert sammen med områdenes verdi gir dette *middels - stor negativ konsekvens* for fritidsboligen, og *liten negativ konsekvens* i tiltaksområdet for øvrig. I de regionale friluftsområdene vurderes virkningen av tiltaket slik at det ikke vil endre områdets bruksmuligheter, barrierer, attraktivitet eller identitetsskapende betydning. Omfanget settes derfor til *lite negativt* som sammen med verdi gir *ubetydelig - liten konsekvens*.

Figur 6. Registrerte friluftslivsområder nær tiltaksområde 2c.

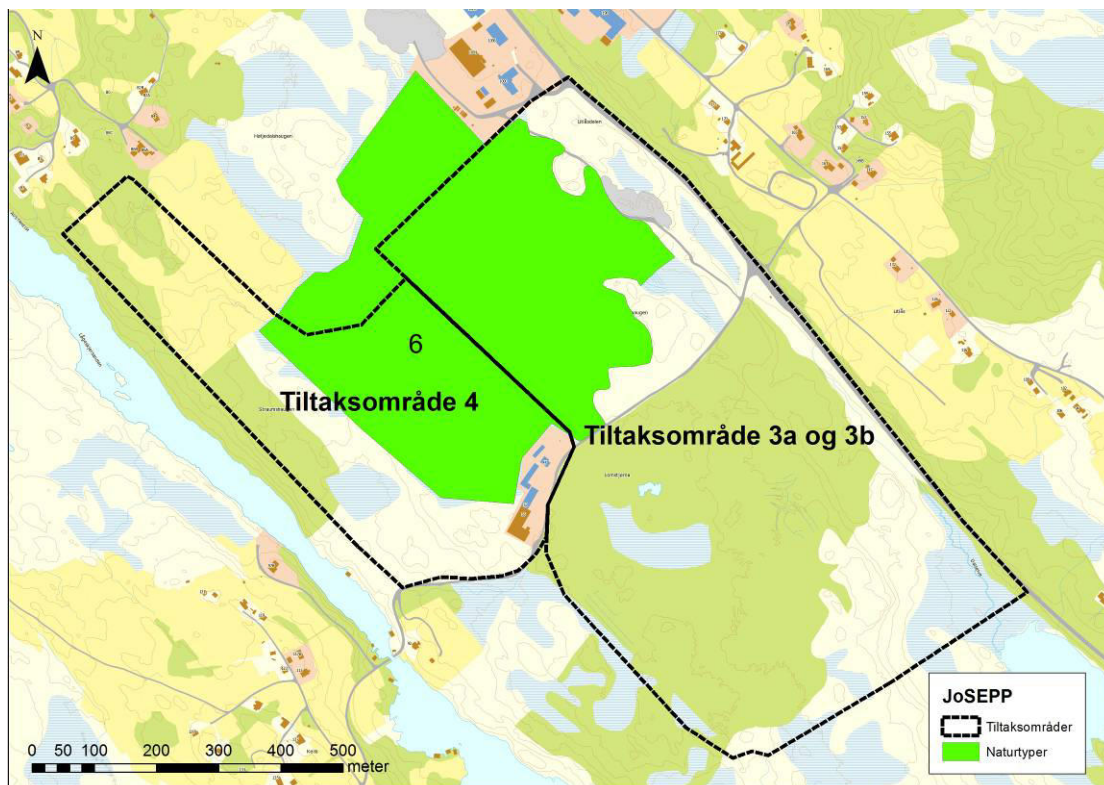
TILTAKSOMRÅDE 4

Naturmiljø

Tiltaksområde 4 ligger sørøst for tiltaksområde 3 og grenser til dette. Den viktige naturtypen *Kystmyr* som dekker nordøstlige deler av tiltaksområde 3, fortsetter sørover og inn i tiltaksområde 4. Myrtypen er minerotrofe flatmyrer med innslag av ombrotrof myr. Vegetasjonen tilsvarende som beskrevet for område 3 i fagrapporten (Tysse 2014). Kun vanlige arter som indikerer fattige forhold ble registrert. Det er likevel ei stor kystmyr med fin utforming. Ei "øy" med sitkagran er likevel et skjemmende element i myra. I vest er myra preget av en del gjengroing av furu, gran og bjørk. Verdien settes som i hovedrapporten til *middels* verdi (Tysse 2014).

I de resterende deler av tiltaksområde 4 er det i hovedsak gjengroende kystlynghei som i vest går over i innmarksbeite og fulldyrka mark. Mye av lyngen er gammel og død, og trær som furu, sitkagran og bjørk danner stedvis ganske tett vegetasjon. Det foregår fortsatt beite i deler av området, men med til dels for høyt beitetrykk da det er betydelige tråkkskader. Ingen flere viktige naturtyper enn kystmyra ble registrert og verdsatt.

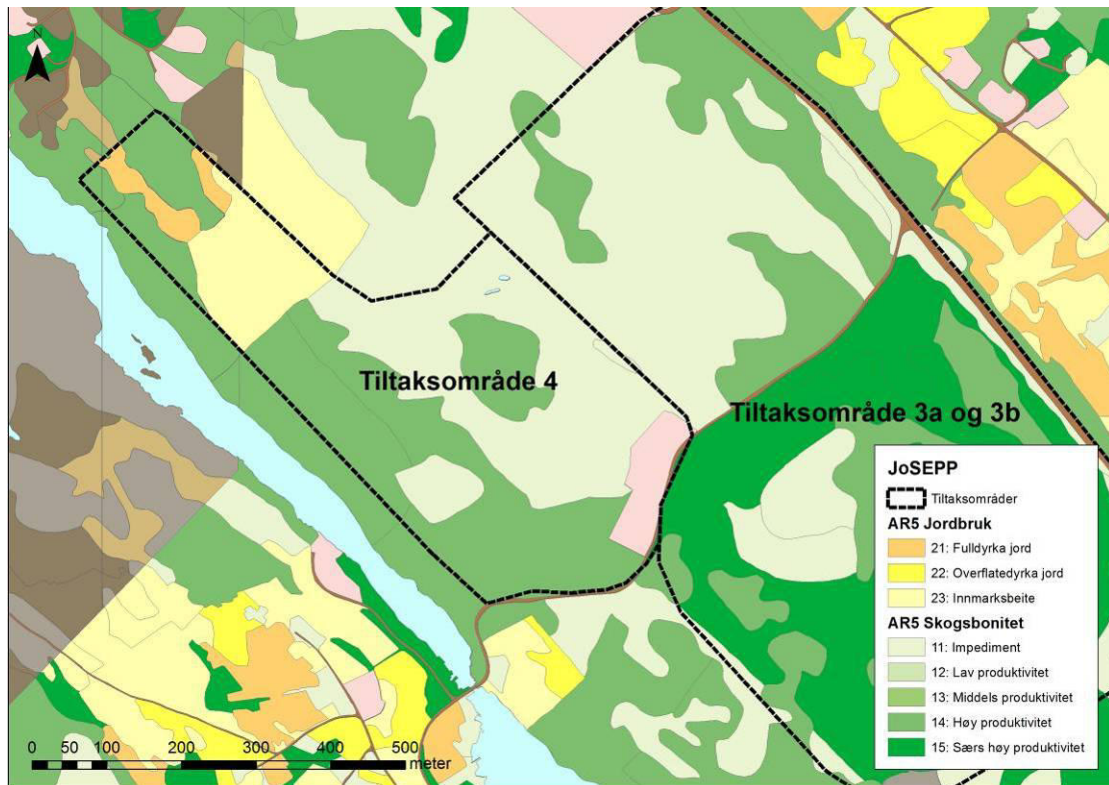

Figur 7. Registrert naturtypeområde (kystmyr) i og ved tiltaksområde 4.

Kystmyra i tiltaksområde 4, forventes, i likhet med resten av tiltaksområde 3, å utgå på bakgrunn av annen plan om utvikling av industriområde her, som derfor er 0-alternativet (Tysse 2014). Dette betyr at tiltaksplanene vil gi *intet* omfang på tross av at de vil medføre at den viktige naturtypen *Kystmyr* utgår. Dersom dagens situasjon legges til grunn, vil tiltaksplanene få *store negative* konsekvenser for kystmyra.

Jordbruk

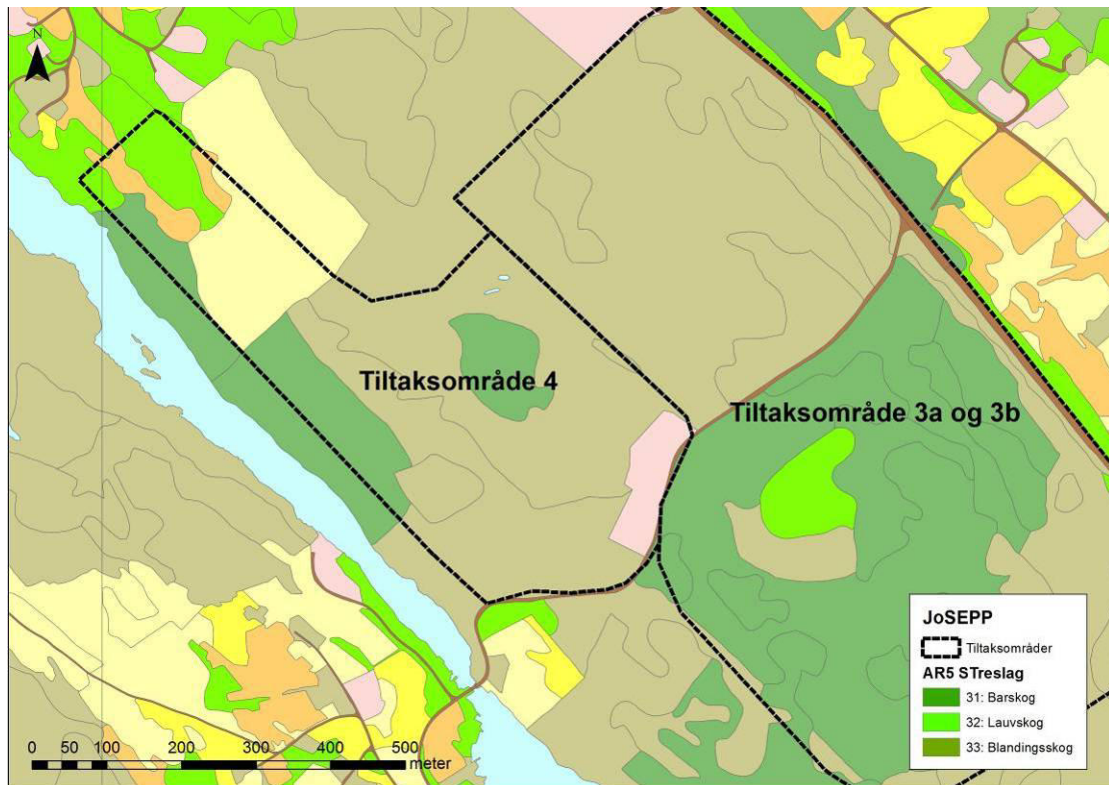
Mens det ikke er jordbruksarealer i tiltaksområde 3, er det 6,8 daa fulldyrket jord og 23,4 daa innmarksbeiter aller lengst nordvest i tiltaksområde 4. Virkningene vil være begrenset til anleggsfasen, dvs. *lite negativt*. Jamfør introduksjonen skal deler av tiltaksområde 4 brukes til permanent jorddeponi etter ønske fra grunneier. Det må bety at området raskt vil tilbakeføres til jordbruksareal med høyere kvalitet og større utstrekning enn før tiltaket, og tiltaket har derfor *stort positivt* omfang i driftsfasen i denne delen. I resten av området har tiltaket *intet* omfang for jordbruk.

Figur 8. Jordbruksområder og bonitet i tiltaksområde 4 samt tilgrensende areal.

Skogbruk

Av et totalareal på 220,2 daa, er rundt 51 daa i dag dekket av skog i form av 39 daa barskog og 12 daa lauvskog (figur 9). Kartet over (figur 8) illustrerer at av de produktive deler av område 4 som er bonitert, er 79 daa vurdert som impediment og 100 daa til høy produktivitet, samt 0,4 til særs høy. Produksjonspotensialet i området er derfor middels godt, men på et begrenset areal. Sammenliknet med område 3, som i stor grad har særs høy produktivitet i et større område, er det likevel dårligere skogbruksforhold her. Eksisterende skog i område 4 er mest furudominert der noe er hogstmoden skog, noe er yngre gran, mens noe er gjengroingslauvskog. Skogen er mindre i utstrekning og mindre drivverdig enn i område 3, og vurderes derfor å ha mindre verdi, vurdert til *liten* verdi. Den delen av skogen som er hogstmoden kan tas ut før anleggsarbeidet begynner. Etter anleggsfasen vil de deler av tiltaksområde 4 som blir brukt til jorddeponi mest sannsynlig brukes som jordbruksområder og blir derfor ikke tilplantet med ny skog. Omfanget av tiltaket vurderes derfor å ha *middels negativt* omfang og *liten negativ* konsekvens i både anleggs- og driftsfasen. I den østlige delen av tiltaksområdet blir omfanget *intet* som gir *ubetydelig* konsekvens i forhold til 0-alternativet (se Tysse 2014).

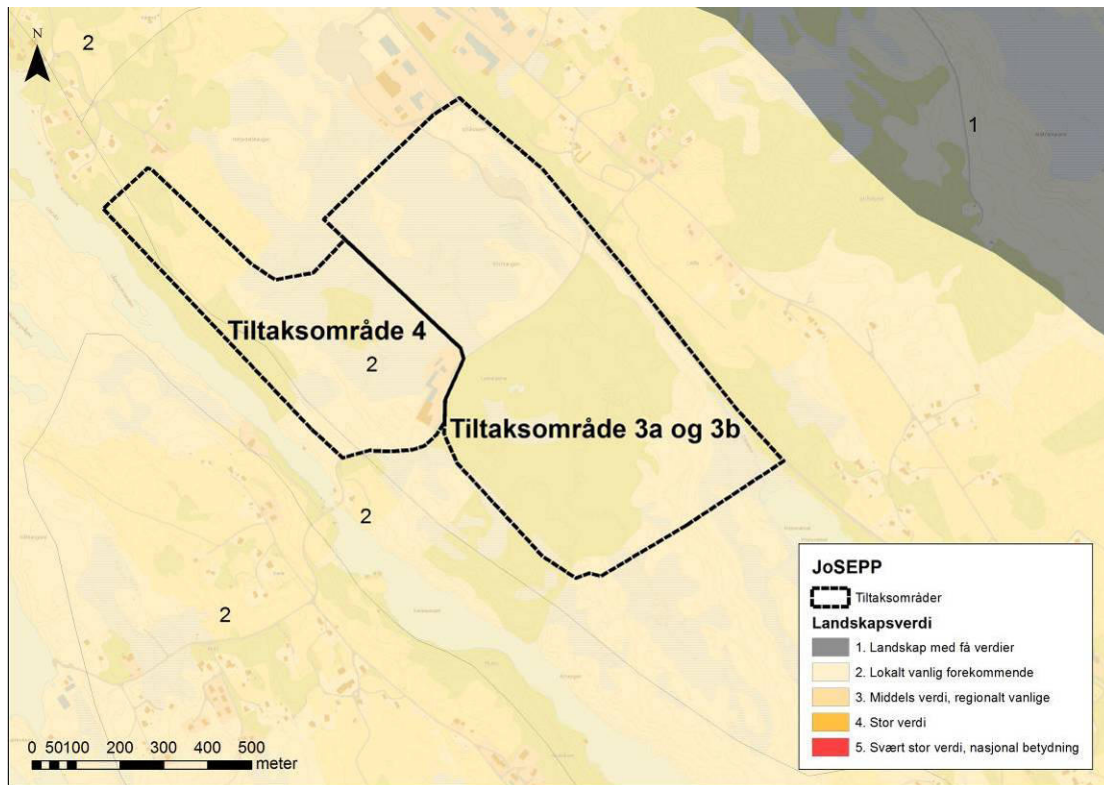

Figur 9. Eksisterende skog i tiltaksområde 4 samt nærområder.

Landskap

Det aller meste av tiltaksområde 4 ligger i samme landskapsområde som 3a og 3b, dvs. 8. Risa-Litlås, der kystmyrer dominerer, og har i hovedtrekk også samme landskapskarakter som den nordlige delen av områdene, men mer innslag av skog. Unntaket er i nordvest, der det er noen landbruksområder. Landskapsverdien er den samme i et større område, dvs. lokalt vanlig forekommende områder med *liten – middels* verdi (se kart, figur 10).

Det legges til grunn at planlagt industriområde vil ha den avgrensningen som er markert i gjeldende kommuneplan, dette går noe inn i område 4. Da dette inngår som en del av annen plan, jf. 0-alternativet (se fagrapport), vurderes omfanget til *intet*. En del av område 4 med ikke kjent avgrensning vil bli brukt til jorddeponi, trolig for utvidelse og oppgradering av jordbruksområdene. Denne delen av planen vurderes til ikke å være omfattet av 0-alternativet. Dette vil medføre en endring av landskapsbildet, der skog og utmark trolig vil endres til fulldyrket jord. Dette vil være positivt i den forstand at det vil åpne opp landskapet til en viss grad. Samtidig vil dette trolig medføre at det utvidete næringsområdet bakenfor blir mer visuelt eksponert. De visuelle virkningene vil være størst fra Keilesundet og deler av Keila rundt Keilevegen. Virkninger vil ellers avhenge av detaljplan og utforming. Området i sin helhet vil sammen ed utvidet industriområde framstå som industrialisert, industrinært og opparbeidet. Da området ikke er befart, og planer og utstrekning/avgrensning ikke er kjent, vurderes dette noe skjønsmessig til *middels* negativt omfang i både anleggs- og driftsfasen. Dette gir *liten negativ konsekvens*, i den øvre delen av skalaen.

Figur 10. Landskapsverdi i utredningsområdet for tiltaksområde 4.

Kulturminner og kulturmiljø

Pr. i dag er det ingen kjente, registrerte kulturminner innenfor området. Dette gjelder både automatisk fredete kulturminner (*Askeladden*) og SEFRAK.

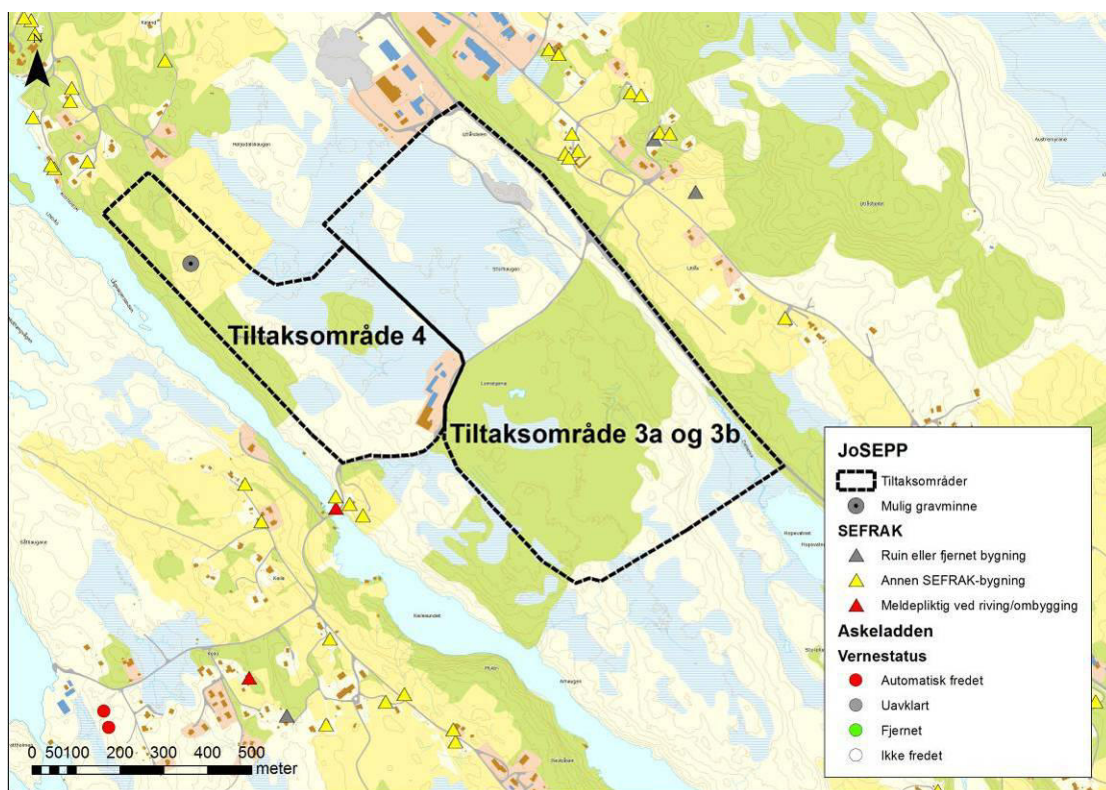
Område 4 er ikke befart av arkeolog. Under befaring av biolog ble det påvist en tydelig forhøyning med form som en gravhaug eller tilgrodd gravrøys (figur 11). Det foreligger ingen ytterligere opplysninger, og lokaliteten må følgelig avklares i forbindelse med undersøkelsesplikten. Stedet er markert på kart (figur 12). Koordinatene er: UTM 32: 282568 6746303.

Det er ellers betydelig potensial for steinalderlokaliteter i store deler av området pga. nærhet til Keilsesundet. Potensialet for ikke registrerte, automatisk fredete kulturminner vurderes ellers å være tilsvarende det samme som for tiltaksområde 3.

Dersom den påviste haugen viser seg å være et gravminne, medfører planene *stort negativt* omfang for dette kulturminnet. Det vil trolig reises krav om tilstrekkelig vern gjennom regulering til hensynssone bevaring. Dersom haugen avskrives som kulturminne, vil planene følgelig ikke være i konflikt etter dagens registreringsstatus, og utvidelsen vil følgelig ikke medføre endret omfangs- eller konsekvensnivå i forhold til områdene 3a og 3b, dvs. *intet* omfang. Endelig omfangs- og konsekvensnivå for hele området vil imidlertid ikke være kjent før undersøkelsesplikten er oppfylt.

Figur 11. Mulig gravminne i tiltaksområde 4.

Figur 12. Kartet viser lokalisering av mulig gravminne i tiltaksområde 4, og andre kulturminner registrert i nærområdene (Askeladden og SEFRAK).

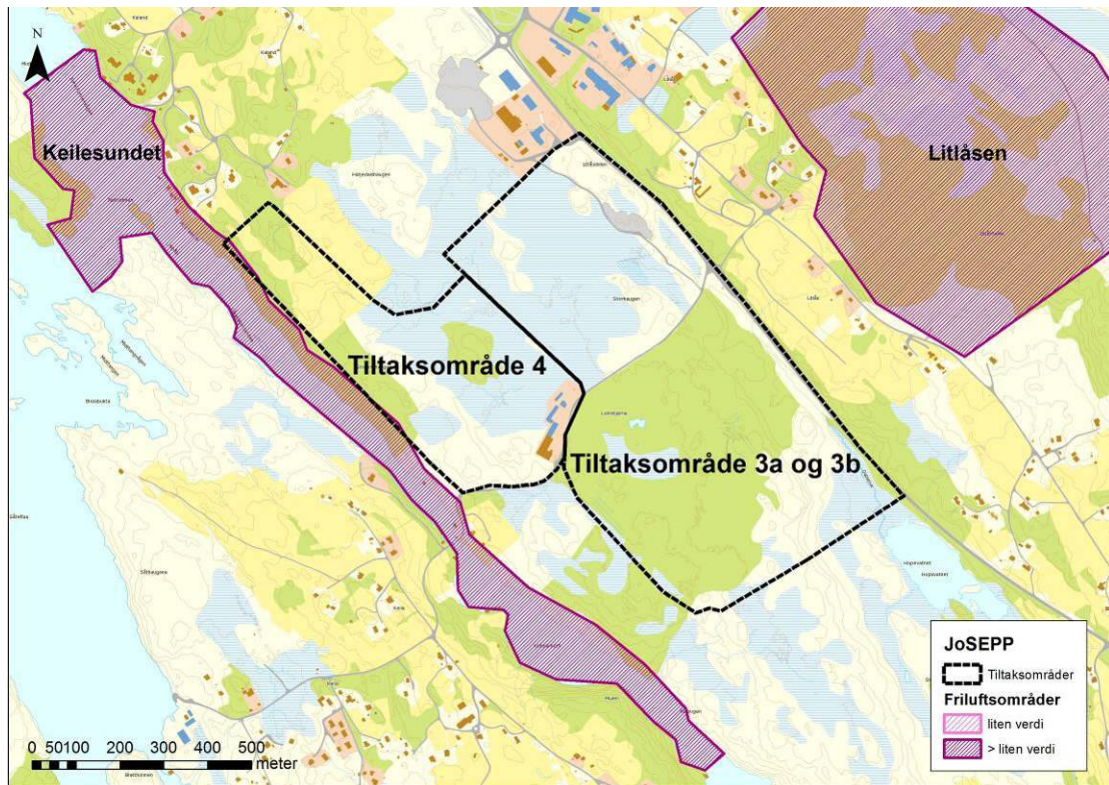
Friluftsliv

Tiltaksområde 4 ligger på nordsiden av og langs Keilesundet og grenser i nordøst til tiltaksområde 3. I Keilesundet er det registrert to regionale friluftsområder hvor strandsonen er vektlagt (se kart, figur 13). Områdene ligger i hver sin av kommunene Austrheim og Lindås, og heter henholdsvis «Austrheim sjø - syd» og «Hopssundet - Mjåsundet». Begge er vurdert til verdi C, lokalt viktig. For enkelthets skyld er disse slått sammen i dette notatet og kalles her «Keilesundet» friluftsområde. Keilesundet er et svært smalt og grunt sund. Veien krysser over i bru ved Keila. Det er mange fine steder langs fjorden hvor det er mulig å gå i land fra båt eller å komme ned til fjorden fra land. De fleste slike steder er på sørsiden av sundet, mens det på nordsiden er brattere terreng og mer skogkledd. Det er flere småbåtkaier som viser at området er i aktivt bruk som friluftsområde. «Keilesundet» vurderes å ha *liten - middels* verdi som friluftsområde.

Det er ikke kartlagt noe som indikerer at tiltaksområde 4 har viktige målpunkt eller at det benyttes i særlig stor grad til friluftsliv. Fra bebyggelsen i nord går det likevel en sti langs høydedraget som viser en viss bruk av området. Her er det vekslende terreng med furuskog, gran og lauvskog. I nord er det fine åpne områder i forbindelse med beitemarker, og innimellom finnes åpne myr og kystlyngheiarealer. Det finnes også områder med god utsikt mot Keilesundet, noe som gjør at området får en høyere score på opplevelseskvalitet enn områder uten utsikt. Bruken av området er likevel trolig mest lokal, og viktig som et nærturområde. Tiltaksområde 4 vurderes å ha *liten - middels* verdi for friluftsliv.

Virkningene av tiltaket vil i anleggsperioden være av visuell og støymessig karakter samt økt trafikk langs Keileveien. I driftsfasen er det konkrete planer om etablering av næring og industri i deler av tiltaksområde 3 og 4. Som i hovedrapporten legges det derfor til grunn et 0-alternativ der deler av området omfattes av annen plan, og uansett utgår som friluftsområde uavhengig av dette prosjektet. Dette betyr at omfanget i denne sammenheng blir *intet*. Resten av område 4 antas også tapt som friluftsområde da det planlegges permanent jorddeponi. For høydedraget nærmest Keilesundet, der stien går, vurderes omfanget i anleggs- og driftsfasen til *stort negativt* fordi det vil redusere eller ødelegge bruksmulighetene og medføre en barriere for friluftsliv. Når omfanget sammenholdes med verdi vil konsekvensen i anleggs- og driftsfasen bli *ubetydelig* i den nordøstlige delen av tiltaksområdet. I den sørvestlige delen langs Keilesundet vil det bli *middels negativ konsekvens* i anleggs- og driftsfasen på grunn av stien. I det regionale friluftsområdet i Keilesundet vurderes virkningen av tiltaket slik at det ikke vil endre områdets bruksmuligheter, barrierer, attraktivitet eller identitetsskapende betydning, men det vil likevel kunne gi støymessige og muligens visuelle forstyrrelser i et ellers relativt stille naturområde. Omfanget vurderes til *lite negativt*, som sammen med verdi gir *ubetydelig - liten negativ konsekvens*.

Det anbefales at høydedraget langs Keilesundet, der stien går, tas ut av planområdet for tiltaksområde 4 slik at det blir en korridor langs sundet som fortsatt kan brukes til friluftsliv. Dette vil senke konfliktnivået med friluftsliv både i tiltaksområdet og i de regionale friluftsområdene.

Figur 13. Registrerte friluftsområder i nærområdene til tiltaksområde 4.

REFERANSER

Idsøe, R. 2014. Konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø ved etablering av rørledninger fra Johan Sverdrup feltet. Ecofact-rapport 364.

Torvik, S. E. og Idsøe, R. 2014. Konsekvenser for landbruk, landskap og friluftsliv ved etablering av oljerørledning fra Johan Sverdrup-feltet til Mongstad. Ecofact-rapport 365.

Tysse, T. 2014. Konsekvenser for naturmiljø ved etablering av rørledninger fra Johan Sverdrup-feltet. Fagrapport. Ecofact-rapport 360.